

GOUDEN LOOPKEVER

Carabus auratus

(foto Josef Hlasek / Buiten-beeld)



Beschermingsstatus

Rode lijstcategorieën



Beschermingsstatus



Habitatrichtlijnsoort



Vogelrichtlijnsoort



Belangrijke leefgebieden



Korte soortbeschrijving

Soortkenmerken

De Gouden loopkever is een groene kever met een opvallende goudglans over het lichaam. Deze is door de grootte van de kever (20-25 mm) goed te zien, vooral op de gladdere dekschilden. Bij deze soort zijn deze dekschilden sterk in de lengte gegroefd en de groeven tonen een oranje-roze en groene schakering. Ook de randen van de schilden en het borststuk dragen deze kleur; de poten en de eerste vier geledingen van de sprieten zijn rood tot geelbruin gekleurd.

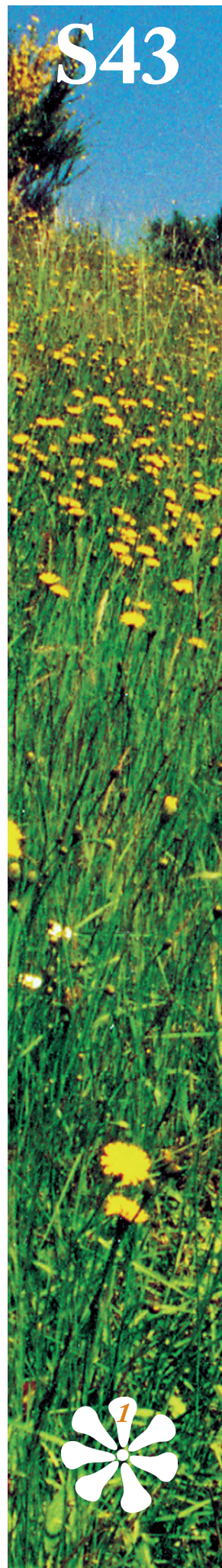
Zoals vrij veel loopkevers kan deze soort niet vliegen, maar wel snel lopen om zowel prooien in te halen als vijanden te ontvluchten.

Ecologie

Zoals alle loopkevers is ook de Gouden loopkever voornamelijk een jager die prooien aankan die hun eigen lengte overtreffen, zoals slakken, insectenlarven en regenwormen. Ook aas wordt gegeten.

De larve heeft zes goed ontwikkelde poten aan het borststuk en stevige kaken aan de kop. De eitjes worden in de bodem afgezet en de larve, die drie keer vervelt, leeft in de bladlaag. De larve ontwikkelt zich in acht tot tien weken en leeft ook van zowel ongewervelden als aas. Het is een dagactieve soort waarvan de volwassen kevers van de lente tot de late herfst te zien zijn.

S43



Biotoopvereisten

De Gouden Loopkever is een kever van cultuurlandschappen op lemige gronden. Hij wordt gevonden in open agrarisch gebied dat extensief wordt bewerkt en voor het merendeel bestaat uit graslanden. Ook komt de soort voor in organisch en/of extensief bewerkte akkers, braaklanden en langs onverharde veldwegen. Soms wordt hij ook gevonden in tuinen.

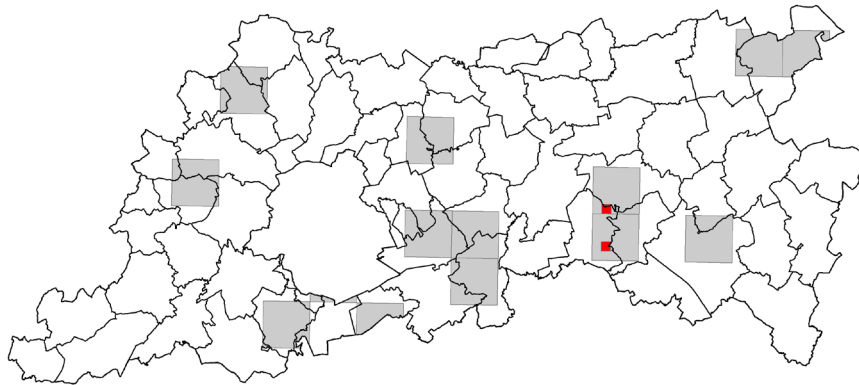
Populatie-uitwisseling en natuurverbindingen

De verspreidingsmogelijkheden van de Gouden loopkever zijn beperkt vooral wanneer het leefgebied doorbroken wordt door grootschalige en intensief gebruikte landbouwgronden. Geschikte habitats, hoofdzakelijk in de vorm van extensief gebruikte graslanden zijn bepalend voor de uitbreiding van de soort en de uitwisseling tussen (deel)populaties.

Voorkomen in de provincie Vlaams-Brabant

Regionale verspreiding

Een grote populatie komt voor in de omgeving van de Blauwschuurhoeve te Bierbeek. Daarnaast zijn er nog waarnemingen nabij het Koebos te Lovenjoel en aan de ring van Leuven (vermoedelijk afkomstig uit het Arenbergpark).



Inventarisatieonderzoeken

Bodemvallenonderzoek door Natuurpunt Velpe-Mene naar aanleiding van de ruilverkavelingswerken en natuurontwikkelingen te Hoegaarden en de effecten hiervan op bodembewonende ongewervelden.

Knel- en aandachtspunten

- Omdat de Gouden loopkever een lange larfontwikkeling doorloopt is ze erg gevoelig aan grondbewerkingen. Vandaar dat extensief bewerkte gronden van belang zijn voor de soort. Het (diep)ploegen van akkers maar evenzeer mechanische onkruidbestrijding in het voorjaar kan fataal zijn voor de larfontwikkeling.
- Kleinschalige landbouwlandschappen zijn noodzakelijk voor het voortbestaan van de soort. Hierbinnen spelen extensief beheerde landbouwgronden en vergelijkbare structuren zoals wegbermen een belangrijke rol. Een gebrek hieraan zorgt voor versnippering van het habitat en doorbreekt de aaneensluiting van bestaande en mogelijke leefgebieden.
- Het scheuren van graslanden voor de omzetting naar akker zorgt voor een verminderd habitataanbod.
- Een verharding van landwegen is ongunstig voor de soort.



Overzicht maatregelen

H2.4. Behoud van aardewegen
H2.1. - H2.2. - H2.11. Aangepast akkerbeheer

S43.1. Keverbermen
S43.2. Braaklegging van akkers

Landschaps- en habitatgerichte maatregelen

H2.4. Behoud van aardewegen

Paden doorheen kleinschalige landbouwgebieden moeten onverhard blijven en zorgen ervoor dat de dieren zich (veilig) doorheen hun habitat kunnen voortbewegen en handhaven.

H2.1. - H2.2. - H2.11. Aangepast akkerbeheer

Al dan niet biologisch beheerde akkers met een minder dichte gewasbegroeiing en een (beperkte) (akker)onkruidenontwikkeling werken gunstig in op de soort. Op dezelfde wijze dragen ook een extensivering en/of aanpassing van de grondbewerking op akkers bij tot een habitatverbetering, o.m. door ondiep ploegen/omwoelen van de bodem, het langdurig overhouden van stoppels, het inzaaien van groenbemesters, het braakleggen van akker(stroken), het gericht inzetten of beperken van insecticiden, het overhouden van niet hinderlijke akkeronkruiden en akkerrandbeheer. Het dun(ner) inzaaien van gewassen beperkt de schaduwwerking en verhoogt de inval van zonlicht in de akker. Vooral de toepassing hiervan in akkerranden die aansluiten op andere geschikte (grasland) habitats verhoogt het habitataandeel aanzienlijk vermits het de kever toelaat om eveneens in de akker te foerageren.



Foto: Niet kerende bodembewerking op akker.
(Bron: VLM fotodatabank)

Soortgerichte maatregelen

S43.1. Keverbermen

Keverbermen zijn smalle kruiden(rijke) - al dan niet ingezaaide - grasgangen of kruidenstroken van gemiddeld 2 m breed die dwars ofwel voor een gedeelte doorheen een akker lopen parallel met de ploegvoer en de gewasrijen. Ze vormen een kleine terreinverhoging van ongeveer 40 cm die wordt opgeworpen door evenwijdig aan elkaar twee opstaande ploegvoeren te trekken die tegen elkaar komen te liggen. Ze worden dermate aangelegd dat ze de grondbewerking en de overige landbouwactiviteiten zo weinig mogelijk hinderen. De bermen doorbreken grote perceeloppervlakken en kunnen geschikte terreinen met elkaar verbinden of de afstand ertussen verminderen. Op (één van) de beide uiteinden kan alsnog een gewas worden ingezaaid om de doorgang voor landbouwvoertuigen te vergemakkelijken. Er worden bij voorkeur polvormende grassen ingezaaid zoals Kropaar, Gestreepte witbol en Timoteegras (aandeel ongeveer 30%) in combinatie met andere grassoorten of (akker)kruiden. De grasstroken worden verschillende jaren aangehouden en kunnen tussendoor worden gemaaid.



Foto: Kruidenrijke keverberm doorheen een grootschalige akker. (Bron: VLM fotodatabank)



S43.2. Braaklegging van akkers

Het langdurig braakleggen en overhouden van braakstroken zijn in akkergebied de meest geschikte maatregelen voor de Gouden loopkever. Daardoor kan de kever ongestoord zijn lange larvenstadium doorlopen.

Financierings- en ondersteuningmogelijkheden**Algemeen**

- Ondersteuning gemeentelijk natuurbeleid
- Subsidie voor de aankoop van natuurgebieden
- Landschapsteam

Soortgericht

- Bijzonder natuurbeschermingsproject

Habitatgericht

- Beheerovereenkomst perceelsrandenbeheer
- Beheerovereenkomst erosiebestrijding
- Beheerovereenkomst soortenrijke graslanden en akkers
- Beheerovereenkomst soortenbescherming: akkervogels

Lopende initiatieven

geen

Opvolgings- en evaluatiemogelijkheden**Vangsten**

Tellen van exemplaren in bestaande en mogelijke (nieuwe) populaties kan gebeuren door visuele waarneming en door het plaatsen van bodemvallen. Hierbij hebben droge bodemvallen (met schuilruimte voor kleinere vangsten d.m.v. takjes en een trechtersysteem) de voorkeur boven vallen met een fixeermiddel.

Referenties & verdere informatie**Publicaties**

- Döring T.F. & Kromp B. (2003). Which carabid species benefit from organic agriculture? - a review of comparative studies in winter cereals from Germany and Switzerland. *Agriculture, Ecosystems and Environment* 98. p. 153–161.
- Kleukers R. & Stroo A. (2004). Informatieplan ongewervelden in beleid en beheer. 13 p.
- Lambrechts J., Stassen E., Janssen M. & Vankerkhoven F. (2007). Natuurontwikkeling in Hoegaarden en de effecten op bodembewonende ongewervelden. Verslag van een uitgebreid bodemvalonderzoek. *Natuurpunt Velpe-Mene*. 56 p.

Websites

- www.inbo.be
- www.waarnemingen.be

Folders

geen

Advies

- Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO)

